

Svatební píseň psaná v Lincoln's Inn

Slunce už na východě je –
vstaň, vstaň, nevěsto, ze své postele,
víckrát se do ní sama nevrátíš;
zahřívá smutek – otisk tvého těla
tak jako v hrobě na peří se bělá,
ty na své druhé já tam narazíš;
zvedni, zvedni stehno, jímž zavoníš
a které, až zas zmizíš v peřině,
narazí na jiné,
k němuž dřív nesmělas, teď však už smíš;
jdi šťastná pryč, přijď zpátky šťastnější,
dnes obleč jméno ženy s dokonalostí.

Londýnské dcery, vy, co jste
zlaté doly a plné truhlice,
vy, jež jste andělé, však přinesete
tisíce andílků až při vdávání,
k obřadům, kterých dočkáte se samy;
přijďte a zkrášlit je pomáhejte
milostně oblečte je – na vás je
lesk dát všem šperkům, každé květině,
ať láskou vyšlehne,
přepestrá Flora, zlatá Indie,
a – krásná, vzácná, šťastná – s radostí
obleče jméno ženy s dokonalostí.

Vy mladí patriciové,
bezedné díry v měšci otcově,
    dvořané, cizím vtípem napití,
venkovani, k nimž lnou jen zvířata,
vy, k jejichž cechu on se počítá,
    z her a studia hermafroditi –
    sem, sem, ženicha ved'te do chrámu!
Vidíte, tam – jestli mám dobré oči,
    pocívá panna kráčí,
    cestu má květinami vystlánu;
nerdi se, neplač, bez vší hořkosti
dnes obleč jméno ženy s dokonalostí.

Křídla vrat, chráme, rozevři
a ty dva dobře v hrudi uzavři,
    než mystické spojení uvidíš;
pak ať tvůj vychrtlý a prázdný břich
náhrobek ani těla nemá z nich,
    než mrtvé rodiče jim vytrávíš.
Však všechny choutky, všečen planý cit,
všechny touhy mít jiné navždy zmizí,
    v nich byli by si cizí,
    teď všemi způsoby se mohou mít,
když nevěsta, hodná chvály a cti,
obleče jméno ženy s dokonalostí.

Zimní den radost přinese –
ne sám, ale že brzy setmí se;
    jiná slast čeká, nejen sladkosti,
jiná rozkoš než radost z tančení,
jiné milostné hry než hledění,
    protože slunce v půlce sféry tkví;
    v zimě se honí, teď však musí stát.
Však stíny jdou; jak mine poledne,
    oře nic nezvládne,
    vesele k západu se budou hnát;
dnes v noci, než půl světa obletí,
oblékneš jméno ženy s dokonalostí.

Milostná vyšla večernice,
tak proč by nespěchala uložit se
    už na lože? Přerušte zábavu,
na chvíli přestaňte tančit a hrát!
Kdo příjemně se snaží namáhat,
    i dokonalost zná, i únavu,
    vy, a nejen vy – vždyť tvor, co se tuží,
klid musí mít; v noci se zbaví práce,
    v posteli ale má se
    už jinak dřít, jiných slastí se drží;
dnes v noci ta, jež ztratí panenství,
obleče jméno ženy s dokonalostí.

Panenský pás si rozvaž teď,
na lože (oltář lásky) lehnout hled
jak milá oběť; už ti nesluší
řetězy, róby, které dali ti,
ať krášlí den, ne tebe; ale ty
jsi jako pravda nahá nejlepší;
zde v tomto loži panenství má mít
svůj hrob; kolébku lepší budoucnost;
žilas jen pro možnost,
jak být, čím jsi; ať místo *mohu být*
říkáš *jsem*, dnes, až noc se rozhostí,
oblečeš jméno ženy s dokonalostí.

Jak zbožný muž je spokojen,
že tento život ztratí pro onen,
i ona dnes má radši matčin styl
a vleže na ženicha těší se,
až přijde, stejně jako k ovečce
poklekne kněz, aby ji porazil;
spi, nebo bdi, jen radost měj; ať jas
na nebi zítra ráno žhne, a časně;
slunce, sviť na ni krásně,
ať dlouho, dlouho nejde mezi nás;
zázrakem – bez šrámu a s radostí –
oblečeš jméno ženy s dokonalostí.

PARADOXY A PROBLÉMY

Obrana ženské nestálosti

Jako každý muž budu tvrdit, že ženy jsou nestálé, ale představu, že je to vada, budu každému muži vyvracet. Má-li jedna věc být lepší než druhá, musí být o to více naplněna změnou: samotná nebesa se bez přestání otáčejí, hvězdy obíhají, Měsíc se mění, oheň víří, vzduch létá, voda má příliv a odliv, tvář Země má proměnlivý výraz, čas nestojí, nejsvětější barva vypije nejvíc barviva a s lidmi je to stejné – ti nejrozumnější mají proměnlivé nápady a ti nejtupější a nejhoupější jsou jako pařez. Proto i ženy, které jsou proměnlivější než muži, k tomu mají více důvodů. Nemohou přece být jako kus dřeva, jako kamení, jako hlubiny země: ležící zlato reziví, stojatá voda zapáchá, nepohyblivý vzduch chytí nákazu – proč by tedy něco, co je u všech ostatních věcí základem dokonalosti, mělo být ženám předhazováno jako vrchol nedokonalosti? Protože tím podvádějí muže! Copak vás nejvíc neuspokojí žerty, které vyhoví vašemu očekávání? Když si někdo dělá blázně z vašeho trápení, dokážete v jeho žertu najít rozkoš – a u nejnádhernější hračky pod sluncem v tom hledáte zradu! Přál bych vám, abyste si našli milenku tak věrnou, že by se vás pořád držela jako klíště – pak byste teprve viděli, jak kurevská ctnost taková stálost může být! Nestálost je mnohem kýženější a nevinnější vlastnost a ženy,

kteřé jí oplývají, jsou dokonalejší než nebe se všemi hvězdami, měsícem a vším, co je pod nimi, protože dlouhým pozorováním se na jejich nestálosti můžeme dobrat jistoty. Učení lidé se vyznají ve hvězdách, zvěrokruhu a planetách natolik, že z nich předvídají povahu a dokážou pod vlastním čelem vyčíst úradek nebes. Každý prost'áček umí předpovědět předem měsíční fáze, ale já bych si přál, aby se ti nejučenější ve své vědě vyznali natolik, aby uhodli, kdy chce nejobyčejnější ženská zahnout. Věda nezná zákony ani pravidla, jimiž se ženská mysl řídí: neboť, jak nás učí filosofie, lehké věci vždycky směřují vzhůru, kdežto těžké klesají dolů, ale ze zkušenosti zase víme, že lehká žena je náchylná k pádu, protože ženská přirozenost odporuje veškerému umění, i samé přírodě. Ženy jsou jako mouchy, které se přiživují na našem stole, jako blechy, které nám pijou krev a nenechají přitom na pokoji ani ta nejskrytější místa na našem těle, a přesto se, vší znalosti navzdory, nedají zkrotit ani ovládnout. Ženy jsou jako slunce, které je násilím strháváno jedním směrem, přestože by se mělo pohybovat opačným: neotesaný panovačný manžel je sice může donutit, aby se podřídily jeho umanutosti, ale přesto si dělají, co chtějí, a on o tom nemá zdání. Křehká a slabá mysl má z poznání jenom trápení, ale ženy se ve své úlisné proměnlivosti a lísající se obojakosti dovedou uvarovat i této neoblíbenosti, jelikož je nikdo nedokáže prokouknout: ať víte

cokoli, vždycky zbývá víc toho neproniknutelného. Každá žena je sama o sobě vědou, neboť muž, který obětuje celý život tomu, aby ji poznal, nakonec zpláče nad vlastní neznalostí; rodí se proto, aby připravily důvtip o hrdost, ctižádost o rozum; z bláznů, kteří usilují o jejich přízeň, nadělají mudrce a z mudrců, pokud se namáhají zbytečně, zas blázny; rozumní mužové se, jakmile se zapletou do vší nejistoty, jakou ženy vyvolávají, úplně pominou rozumem. Mudrci proti nim píší nezaslouženě, protože ve všem ostatním se dopracují jakýchsi znalostí, ale ženám se nemohou dostat na kobylku. Činorodí a zkušení mužové na ně žehrají, protože je touha neopouští ani ve vyhaslém a bezmocném věku, kdy se už nevzmohou ani na velkorysost. Závistiví pomlouváči jim utrhají na cti v různých baladách, protože nemají nic, čím by upoutali jejich zájem, a proto zlovolně kydají hnůj na všechno, co jim zůstává nedostupné, a ještě si myslí, že je budou považovat za chytráky, protože tak chytře brojí a běsní proti nestálosti – a zatím se jim nedostalo ani té cti, aby je některá opustila. Podle mého mají tito chlapi ze ženské nestálosti radost, protože je to pro ně jediná příležitost, jak se mohou náhodou vetřít do přízně nějaké skvělé ženy (přijde-li na ně řada), ne snad proto, že by ji něčím upoutali, ale z toho prostého důvodu, že ona sama je vrtkavá a nestálá. Jaký vlastně máme důvod k tomu, abychom se dopouštěli tak nebývalých věcí, jako je připoutat

ženu navždy k jednomu muži? Doporučoval bych – a bylo by to pro ženy lepší a prozíravější –, aby si každá vyzkoušela všechny ctnosti s několika muži, spíš než některé s jedním, protože jinak by si zkazila chuť, stejně jako bychom jí naložili na talíř tři čtyři různé chody najednou, aby všechny přednosti jednoho muže (pokud je to možné) okusila ve vsí pestrosti a jak je přinese náhoda. Kdo se odváží popírat – kromě mužů, kteří si prostě umanou podceňovat jejich přednosti, jelikož sami jsou natolik nedostateční, že nedovedou ocenit hodnotu –, že ženy jsou nejskvělejší stvoření Boží. Vždyť mužové dokážou podmanit a pochopit všechny ostatní tvory, ale před ženami zůstávají pouhými hlupáky. Nejučenější mudrc, jakmile se ožení, je s učeností v koncích a musí začít znovu od abecedy – a to všechno díky manželčině nestálosti. Docházím proto k závěru, že jméno nestálosti, až příliš pokálené pomluvami, by mělo být nahrazeno pojmem pestrost, neboť v té si svět libuje, a tvrdím, že žena je nejrozkošnější věc, jakou svět viděl.

O tom, že ženy se mají malovat

Ošklivost je hnusná: může být hnusná věc, která tomu odpomáhá? Kdo své milé zakáže, aby nosila pásek? Aby podpatkem zakryla kratší nohu? Aby si leštila zuby nebo navoněla dech? A na tváři přece záleží mnohem víc: viník, který se otevřeně přizná, bývá bez milosti potrestán, kdežto tēm, kdo své pikle provozují v tajnosti, projde všechno, a proto i skrytá místa zasluhují menší pozornost, kdežto žárilit na tvář, která je vystavena pečlivému a podrobnému zkoumání, je nemístné. Nejen že přitahuje zvědavé oči, ale také nejvznešenější ze všech doteků, polibek, záhadné a mystické spojení duší. Kdyby se žena zahazovala s mužem, který by jí nebyl hoden, hned byste oprávněně a spravedlivě křičeli, že vydala vlastní tělo zkáze a zatracení (tyranským svůdcům a deflorátorům všech žen) z nedostatku snadnější a vhodnější cesty k nápravě a co že je to za hnusné cizoložství! Na její tváři se vám líbí barva, a tu přece malování dodává, jenže vy ji nesnášíte – ne kvůli barvě samé, ale protože o ní víte. Blázne, který jsi šťastný díky vlastní tuposti, hvězdy, slunce ani obloha, které obdivuješ, nemají barvu, a přece jsou krásné, protože ti barevné připadají: neupokojí-li tě stejně zdání i u ní, můžeš se o její barvě ujistit, až si ji bude pokládat na tvář. Uvidíš-li její tvář namalovanou na plátně nebo na desce, budeš

u vytržení – nad ní i nad deskou a plátnem. Což se ti, pokud mluví, směje se a líbá, hnusí, protože je namalovaná? Nelíbí se nám snad víc namalování ptáci, ovoce nebo zvířata, než když na ně narazíme v přírodě? Copak se s rozkoší nedíváme na namalované příšery a zrůdy, které bychom ve skutečnosti nesnesli? Opravujeme rozvaliny našich domů, aby nás při první bouři nebo chladu nezáblo do morku kostí; upravujeme a čistíme své oděvy, aby přitom netrpěly naše oči ani těla ostatních – a ženám tuto prozíravost upíráme. Když jí při líbání nebo dýchání líčidlo spadne, budeš zuřit: a co když bude držet? Předtím jsi je měl rád, a teď ji začínáš nenávidět za to, že *není* namalovaná. Budeš-li tvrdit, žes ji nenáviděl už předtím, nenáviděl jsi ji a miloval zároveň. Bud' aspoň v něčem vytrvalý a miluj tu, která ti dává najevo velkou lásku tím, že se ze všech sil snaží, aby ti připadala pomilováníhodná!

O tom, že dary těla jsou lepší než dary mysli

Opakuji znovu, že tělo vytváří mysl; ne že by snad dělalo mysl myslí, ale tím, že dělá mysl buďto dobrou, nebo zlou a tato mysl nemůže být bez hrubého provinění proti rozumu či filosofii směřována s duší: z toho vyplývá, že duše je podměněna tělem, a ne naopak. Tělo umožňuje duši, aby viděla krásy světa mýma očima, slyšela příjemné zvuky mýma ušima a příslušnými orgány vnímala veškerou představitelnou rozkoš. Duše – bohužel! – nedokáže stvořit nic, co by samo od sebe vidělo nebo slyšelo, přestože není pochyb o tom, že je sama schopna vidět dopředu stejně jako dozadu. Pokud by tedy má duše tvrdila, že umožňuje kterémukoli tělesnému orgánu zakoušet rozkoš, ale sama ji pocítuje pouze ze slasti, jaké prožívají její vnitřní zrak a smysly, určitě by neříkala pravdu – vždyť ji často přistihnu zarmoucenou s krásami, jež vnímá mýma očima, i hudbou, jakou poslouchá mýma ušima. Mé tělo má tu dokonalost, že může mysl připravit o všechny rozkoše, a mysl přesto má tolik radostí, že indisponováním orgánům nedokáže předat vlastní schopnosti, a nejdychtivějším naopak předvést krásy andělů, hudby ani sfér, jejichž kontemplací se ještě vychloubá! Je cudnost, mírnost nebo vytrvalost duševním darem? Obracím se na lékaře s otázkou,

nejsou-li snad tělesného původu; zdraví je dar těla a trpělivost v chorobě dar mysli: kdo se tedy odváží tvrdit, že se trpělivost vyrovná štěstí nebo zdraví, jestliže to štěstí musíme vykoupit takovou spoustou utrpení...